

در - معادته باب عالی جاده - سده
 دائرة مخصوصه در
 محل اداره :

مُشَارِقَاتُ

۱۳۲۶

انظار :

م - لکمزده موافق آثار جدیدیه مع الممنونیه قیود اول نور
 درج ایدیه بین آثار اعاده اول نور

دین ، فلسفه ، ادبیات ، حقوق و علوم دن باحث هفته لق رساله در

درسمادته نسخه سی ۵۰ پاره در

تیرله دن مقوا بورو ایله کوندریلیرسه سنوی
 ۲۰ غروش فضله آلنیر

درسمادته پوسته ایله کوندریلیرسه ولایات بدلی اخذ اولنور

تاریخ تأییدی :

۱۱ محوز ۳۲۴

مؤسسلری : ابوالعلا زین العابدین - ح - اشرف ادیب

سنه لکی الی آتافی

۳۵ ۶۵

۵۰ ۹۰

۵۰ غروشدر ۹۰

درسمادته

ولایاتده

ممالک اجنبیه ده

برنجی سنه

۱۲ محرم ۳۲۷ پنجشنبه ۲۲ کانون ثانی ۳۲۴

عدد : ۲۴

بیتنی ده درج ایتشیدی. بوندن طولایی زبرقان بنی هجو ایتدی، دییه شاعر مزبورى حضرت عمر الفاروقه شکایت ایلدی، مشار الیه بونک جهت هجوی هر کسه نمایان دکدر. باقهلم حسان بن ثابت نه دییه جک، بیوردقدن صوکر ا جناب حسانی جاب ودعوای اکا اسماع ایلدی. حسان، بوسوز هجودر، هم بک شدتلی برهجودر، دیدی. واقعا او یله اولدینی درکار ایدی، «سن صاقین طالب مکارم اوله، یرنده اوتور، سکا یاراشان بودر. سن آنجق طعام ییین، البسه کین برکیمسه سک» معناسی مفید اولان بیت مذکورک مخاطبی همتسزک و قابلیتسزک ايله توصیف اولدینی حضرت عمر نزدندهده رعنا معلوم ایدی. فقط منازعه وقوع بولان مسائله اهل واربابنه مراجعت لزومی تأسیس مقصدیله بویولده معامله بیوردی.

هرفن وصنعتک اکبری مرجع مشکلات قانیر، نفی واثباتده منحصر آنلرک حکملری مدار فصل اتخاذ ایدیایرسه ملتک اصلاح وترقیسندن امید کسایمز. عکسی تقدیرده ایسه هر قفادن برسس چیقاجندن فوز ونلاح قاپوسی قاپانیر.

«ولا تجسوا الناس اشیاءهم»

نظم شریفی ده بو طرز تسلیمه، بوقدر شناساغه ارشاد ایتیمورمی؟

مناسترلی اسماعیل حق

نجائب قرآنیة

سورة نحل : آیت - ۹۰

«ان الله يأمر بالعدل والاحسان وايتاء ذی القربى وینهى عن الفحشاء والمنکر والبغی یعظکم لعلکم تذكرون»

على التحقيق جناب حق عدل ايله [حقوقده مساواته رعایت ایدوب هر ذی حقه حقنی ویرمک ايله] واحسان ايله [خلقه ایلک ایتک ايله] و [بالخاصه] ذی قرابته [محتاج اولدقلری شیئی] اعطا ايله امر ایدر و فحشاءدن [کذب، هتان، زنا و سائر کبی قولاً وفعلاً] قبحده مفرط ذنوبدن [ومنکردن] طبائع سلیمه نك نفرت ایدوب خوشالاندینی شیلردن [و بگی و ظلمدن] ناس اوزرینه استعلا واستیلادن، آنلر اوزرینه تجبردن [نهی ایلر.] جناب حق بو مستحسناتی امر و بو مستقبحاتی نهی ايله [سزه نصح و پند ایدیور، بوده سزک متصح اولمکری مراد ایلدیکی ایچوندر.

بو آیت جلیله خیر وشرک بیانی اک جامع بر اصل الاصولدر. دینی، سیاسی، اجتماعی، شخصی، اقتصادی هر نوع صلاح وسعاده ارشاد ایدیور. عدل بتون فضائلک منبجی در. جمعیتک ضابطه حیات سیاسیه سی، افراد جمعیتک ضامن جان و مال و ناموسی عدلدر. انسان حقوق مشروعه سنه عدل ايله مالک اولور. انسانه موهبه فطرت اولان سر حریت عدل ايله تجلی ایدر. فقط یالکز عدلک تأسس ایتسیله بر قوم مسعود اوله ماز. نور فیض عدلدن استفاده ایچون انسان قوای

بدنیه وذهنیه سنی استعمال ایتک لازمدر. انسان ایسه تک باشنه حوائجی استیصال ایده میه جکی جهته تعاونه محتاجدر. تعاون حسن معاشرت ايله اولور. برحق احوال و عوارضدن ناشی انسان ابنای جنسک مواساتنه، لطف و کرمنده عرض افتقار ایلر. بونکچوندرکه تعاون، حسن معاشرت، شفقت علی خلق الله، بیوایکان و محتاجینه مد دست مواساة وظائف اساسیه بشریه دندر. کسب تجارت ایتک، تحصیل علم و معرفت ایلک، شرکتلر تشکیل ایتک تعاون جمله سندندر. کسب و تجارت ایدن معیشتی تدارک ایلدیکندن حیاتی جمعیه بار اولدقدن بشقه دیگرلرینک حوائجی حصوله کتوردیکی ویاتسهیل ایلدیکی جهته جمعیه یاردم ایتش اولور. تحصیل علم و معرفت ایدنلر دیگرلرینه قوای مادیه و مغنویه لرخی تنویر و تمیه ايله یاردم ایدرلر. آحادک باشه حقیقه میه جکی معظمت امور شرکتلرک قوتنه مسخر اولدیغندن شرکتلرک جمعیه یاردمی بک مهمدر. تعاون، حسن معاشرت، شفقت علی خالق الله بونلرک جمله سی احسان مفهومنده داخلدر. ایشته جمعیتک آسایشی، حقوق انسانیه نك حمایه سی عدل ايله تأمین ایدلد کدنصکره فیوض عدل ايله سیراب اولمق ایچون احسانه لزوم قطعی اولدیغندن بو حکمته منبجی جناب حق عدله احسانی تردیف ایلدیکی کبی رذائل و سیئاتدن تجرردخی جمعیتک روابط ضروریه سندن وانسانک دارینده فلاح ونجاتی موجب اسبابدن اولمغله رذائل و سیئاتدن تعزینک لزومی ده امر بیورمشدر. بو جهتلر یکان یکان تأمل وتدقیق اولنورسه آیت کریمه نك نه قدر جامع المعانی بردستور اعظم اولدینی نمایان اولور. بونکچوندرکه ابن مسعود رضی الله عنه حضرت تلمری: بو آیت قرآنده خیر وشری اک جامع بر آیتدر دیدی. قاضی بیضاوی حضرت تلمری تفسیرنده بو آیت عثمان بن مظعون رضی الله عنک سبب اسلامی اولمشدر دید کدنصکره قرآنده بو آیتدن بشقه برشی اولمسه ایدی ینه آنک حقنده [هر شیتک بیان بلیغی وعالملرک هدایت ورحمتی در] وصفی صادق اولور ایدی دیمش و بو آیتک « و نزلنا علیک الکتاب تبیاناً لکل شیء وهدی ورحمة » نظم جلیلی عقبنده ایراد بیورلمسی بلکه بونکته یه تنبیه ایچون اولملی در، مطالعه سنی ده علاوه ایشدر. رسول اکرم افندمز با امر الهی قبائل عرب ایچنه حقیق دینی بر صروده شیبان بن ثعلبه قبیله سنه ملاقی اوله رق وحدانیت الهیه یی ورسالت سنیه سنی تصدیق ايله برابر قریش ذات نبوت پناهنی تکذیب ایلدکلرندن کندینه نصرت ایتک آنلری دعوت بیورمسی اوزرینه ایچلرندن مقرون بن عمرو: بزى نه یه دعوت ایدیورسین یا اخا القریش! دیدکده رسول اکرم «ان الله يأمر بالعدل والاحسان» دیه آیت کریمه یی نهایتنه قدر اوقوینجه عمر: والله سن مکارم اخلاق و محاسن اعماله دعوت ایدیورسین. سنی تکذیب ایدوب علیه قیام ایدن قوم افک وافترا ایتشدردیدی. بر دفعه ده رسول اکرم افندمز بو آتی ولیده اوقودقده ولید تکرار قرائت بیورلمسی نیاز ایتسیله قرائتی اعاده بیورلمش ایدی. ولید آیتک حسن ادا و مؤداسنه حیران اوله رق: امان بو نه طائلی، نه جاذبه لی حسن بیان دیمشدر.

مفق الروم محمد الفزاری حضرتلری «فصول البدائع» ده اسباب شرائعك بیانیه دأثر فصل سادسده ذکر ایتشد که: «امور معاش و معاد بیع و شرالر ایلله نسق و انتظام اکتساب ایار. تجار روی ارضده جناب حقه عاملاری در، تقدیر ایلدیکی رزقاری عبادده آثار ایصال ایدرلر. بلاد و امصارك عمرانی آنجق کسب ایلدهن. کسب آیات جلیله فرقانیه ده «ابتغاء فضل الله» عنوان شرفی ایلله مدح و ستایش بیورلمشدر. کسب ایلله درکه مروت و انسانیت و بین الناس حسن معاشرت صورتپذیر حصول اولور. کسب انبیاء عظام علیهم السلام حضرتانك سنت سنیه لیدر. جناب ابوالبشر آدم علیه السلام چفتچی، شیت علیه السلام طوقومه جی، ابراهیم علیه السلام بزاز ایدی... شرکتلرده احتیاج بولندیی ظاهر و باهردر. بعض کیسه لر اولور که طرق تجارتیه وقوفی اولدیغی حالده مالی بولماز، یاخود مالی بولنورده درجه کفایه ده اولماز. بعضیاری ده واردر که درجه کفایه ده مالی بولندیی حالده طرق تجارتیه وقوفی اولماز. بومقوله کسان آردنده عقد شرکته احتیاج اولدیغی کبی آحادك یایهیه جفنی دیئت و جمیت یایهیه جکندن بو جوت ایلله تعاون ایچون دخی شرکتار تشکیانه احتیاج واردر». انتهى

شرکتار عالم تجارتك روحی مثابه سننده در. امور تجاریه نك بو قدر وسعت پیدا ایتدی شرکتار سایه سننده در. مأثر کایه بشری ساحه وجوده ایصال ایدن شرکتاردر. کورولدیورمی؟ که کارکاهلر تأسیسی، ترعه لر [قالار] کشادی، تیمورولاری یا پایی کبی بونجه امور جسیمه نك همان کانه، بی شرکتلر ایلله میدانه کشدر. بزکندمزی دوشورسه ک بوابده خارجدن دلیل تحریسه محتاج اولمیز. صنعت، تجارت، شرکت کبی مناهیح سعادتق کندمزه سد ایلدیکنز کوندنبری صرتمزده ک کوملکه وارنجیه قدر بتون حوایج ضروریه مزی بلاد اجنبیه دن جلب ایتکه باشلادق. ایکنه ایپکه وارنجیه قدر بالجلله احتیاجاتمزی خارجدن تدارك ایدوروز. اولاری معمار محمد اظالمز، معمار حسن اظالمز واریکن و محصول چیره دستلری بولنان آثار مغلده نك زواق و فیاختی حالا کوزلرمزك اوکنده پرتوفشان ایکن بوکون همان کلیا دینه ییله جک برا کثرت ایلله معبدلرمزه وارنجیه قدر مبانیزی بشقه الار ایلله بنا ایدوروز، وقس علیه البواق. له الحمد فطرتك الوان محاسنی ایلله زیننده برخالکپا که مالیکنر. حقمزده رایکان اولان بولطف مولانك اداء شکری آنجق چالشمق و طرق مشروعه انسانیه سالک اولمق ایلله اولور.

«مواقف» ك دیباجه سننده قاضی عضد حضرتلری شویله نقل ایدور: «بعض اکابر امت [اختلاف امتی رحمة واسعة] خبر مشهورینك معناسنی بیان صدندده دیدیلر که فخر الانبیاء افندمن امتك اختلافیه انلرك علوم و معارفده اختلاف همتلری مراد بیورمشدر. مثلاً انلردن بری افعال مکلفیه متعلق احکامی ضبط ایچون فقهیه همت ایدوب دیگر بری ده حفظ عقاید ایچون علم کلامه همت ایدرسه بوایکي علم سایه سننده امر معاد یله انواع بشری تقویم ایدم جک اولان قانون عدل نسق و انتظام

پیدا ایدم جکندن انلرك بوصورتله اختلاف عزم و قصدلری کندی حقلرنده رحمتدر. نته کیم اصحاب حرف و ضائعك هر بری بر حرنت و صنعت ایلله مشغول اولمق اوزره همت و قصدلری اختلاف و تنوع ایلدکده امر معاشده کی نظام تکمل ایدم جکندن امتك حرف و ضائعجه اختلاف همتلری دخی شبهه سزر حمتدر». انتهى

ماتقی شارحی داماد مرحوم کسب فصانده کسبک منفعتی کاسبه منحصر دکدر، غیرده شاملدر دیدیکی یزده «الناس عيال الله في ارضه واحبهم اليه انفعهم اعياله» حدیث شریفی ذکر ایتشد که مال عالیهی: ناس روی زمینده جناب حقه عیالیدر و ناسك جناب حقه اك سوکیایی انك عیالنه نفی اك زیاده اولانارد در دیمکدر. ینه فصل مذکورده شونی ده ذکر ایتشد: «کسب فرض اولدی. چونکه اداء عبادات آنجق قوت بدن ایلله اولور. قوت بدن ایسه عاده و خاقله قوت و غذا ایلله اولور. بوده کسب ایلله حصوله کلور. برده طهارتده آلت استقایه و آنبیه و نمازده سترعورت ایدم جک شیلره احتیاج واردر که بولنرك هیسی علی العاده آنجق اکتساب ایلله حاصل اولور. رسل کرام علیهم الصلاة والسلام حضرتانی اکتساب ایلدکاری کبی خافاء راشدین رضی الله عنهم حضرتانی ده اکتساب ایدرلر ایدی». انتهى

شیخزاده مرحوم سورة «مزمل» ده [و آخرون یقاتلون فی سبیل الله] آیتك تفسیرنده شویله دیور: «جناب حق فی سبیل الله جهاد ایدنلرله کندینك و عیالنك نعاشی و ذوی الحاجاته احسان ایچون مال حلال اکتساب ایدنلری بو آیتده بریزه جمع ایدرک بوایکي صنفك درجه سنی مساوی قامش اولمغله تجارتك جهاد منزله سننده اولدیغی بیان بیوردی. علیه الصلاة والسلام انندمن [ما من جالب یجلب طعاماً من بلد الى بلد فیبیعه بسعر یومه الا کانت منزلته عند الله بمنزلة الشهداء] بیوردقدن صکره بو آیت کریمیه بی اوقودی. هر کیم بر بلده دن دیگر بلدهیه ارزاق جلب ایدوب ده آنی او کونکی اسعار ایلله صاتارسه او کیسه نك عنداه منزله سی شهدا منزله سننده اولور». انتهى

معاملاتنده صادق تاجرك رفعت مقامی حقه ده ینه اسان درر بیان پیامبریدن «التاجر الصدوق مع الکرام البررة» حدیث شریفی صادر اولمش و کسب مشروعتک طای هر مسلم و مسلمیه فرض اولدیغی ده «طاب الکسب فریضة علی کل مسلم و مسلمة» اثر نبویسنده بیان بیورلمشدر.

حق صانع و دهر کارکهدر
بونده عمل ایتنامك کنهدر
هر کیسه کرک کن محله
بو کار که ایچره بر عمله
هر کیم که عمل قیلورسه بنیاد
مزدینی ویرر عملجه استاد
ای کار که جهانه داخل
سن هم عمل ایلله اولمه غافل

مشکوره ابراز ایتشدر . دارالافادهلر ، تابخانهلر ، کار وانسرایلر ، زاویهلر ، چشمهلر ، کوپرلر کی بونجه مبانی خیریه نك انشاسنه بذل همت ایلدیلر . اوکسرلره ، بیکسارده ، عجزیه ، فقرایه مواسات ، ابناء سیدیه معاونتلا ایلدی . کسبدن عاجز ضعا ايله فقرای خستگانك نفقه وادویه سی ایچون بیله اچهلر صرف اولور ایدی . بو خدمات انسانیتکارانه ایچون نیجه وقفلر ، نیجه وصیتلر اولندی . نیجه نقود ، نیجه عوارض اچهلر سی تخصیص ایلدی .

بنی آدم اعضای یکدیگرند
که در آفرینش زیك کوه‌رند
چو عضوی به درد آورد روزگار
دگر عضوهارا نماید قرار
تو کنز محنت دیگران بیغمی
نشاید که نامت نهند آدمی

سعدی

بنی آدم آنرا شده برمایه دن نخر اولدقلرندن هریری دیگرلرینك اعضاسی در . زمان برعضوه درد کتور نجه دیگر عضولر ك حضور و راحتی قالماز . شوخالده سن که دیگرلر ك دوچار اولدقلری محنتدن مکدر دکل سین ، سکا انسان نامی ویرمك لائق دکلدلر .

ابن بطوطه رحله سنده دیورکه : « دمشق الشامده کی اوقانك کثرته مبنی انواعی و محال صرفی عدوا حصادن بیرونلر . بو اوقافدن بعضیسی حجن عاجز اولانلره دأردلر . بونلردن برینه بدل حج ایده جك کیمسه لره بونوع اوقافدن مؤتی ویریلور . بعضیسی قیزلره جهاز یایمغه مخصوص وقفلردر . اهانك جهاز تدارکنه قدرتی اولیان قیزلره بو وقفلردن جهاز یاییلور . بعضیسی ، اسیرلر صاتون آلوب آزاد ایتك ایچون وقفلردر . بعضیسی ، ابناء سییل ایچون وقفلردر . غریبده قالوب وطنه عودته قدرتیاب اوله میان یولجیلره بو وقفلردن ییه جکلری ، کیه جکلری بلده لرینه قدر مالزملری ویریلور . بعضیسی ، یوللرک تعدیل و تسویه سنه ، قالدیرم دوشمنسنه مخصوص وقفلردر . دمشق هرزاقنده ایکی یاندن ایکی قالدیرم واردلر . یایلر اورالردن ، آتلورل اورتسندن یورلرلر . بو وقفلردن بشقه بلده مذکورده اعمال خیریه ایچون دهانجه اوقاف واردلر . برکون دمشقک برزاقاندن کچرکن کوچوک برکوله کوردلر ، النده چینی بر طباق وار ایدی . طباق نصلسه چوجنك الندن دوشوب پارچه پارچه اولدی . هرکس چوجنك یاننه طویلانندی . ایچلرندن بری دیدی که طباعك پارچه لرینی طویلاده « اوقاف الاوانی » صاحبنه ، یعنی قاب قاچاقلره مخصوص وقفك واقفنه کوتور . چوجنك طباعك پارچه لرینی طویلایوب او آمله برابر واقفك یاننه کندیلر . نده کندیلرینی تعقیب ایتدم . طباعك پارچه لری واقفه ارأه اولنمسیله در حال قیمتی تأدیه ایتدی ، قیریلان طباق کی بر طباق صاتون آنندی . بوک کوزل برخیر ، چونکه طباعی قیردینی ایچون کوله یی افندیسی لابد یادو که جك یا آزار لایه جق ، انكده بویوزدن قابی منکسر ومتغیر اوله جق ایدی . بناء علیه بو وقف ايله تطیب قلوب ایدلمش اولدی . امور خیریه ده همتلری بورالره قدر تعالی ایدن ذواته جناب حق مکافات ایلسون . » انتهى

بعض تفاسیرده بو آیت کریمه ده کی عدل « ایصال کل حق الی ذی حقه » ايله ، احسانده « ان تحسن الی الخلق » دیه تفسیر ایدلمشدر . تفسیر قاضی بیضاویده ده عدل : اعتقادجه و عمارجه و خلاق و خصلتجه اموره توسط ، احسانده : احسان طاعات ايله تفسیر اولنمشدر . بو تفسیره کوره معنای آیت : [اعتقاد و افعال جوارحه و اخلاق نفسانییه متعلق اموره افراط و تفریط ایتیموب متوسط بولنق ايله و طاعات و عباداتی حسن ادا ایتك ايله جناب حق امر ایدلر] دیمك اولور .

اعتقادجه توسط واعتدال ، توحید ایتك و کسبه قائل اولمق کی در . توحید ، تعطیل ايله نشریک آردسنده متوسطدر . کسبه قائل اولمق ، محض جبر وقدر بیننده متوسطدر . الوهیتی بستیون نفی وانکار ایتك تعطیل محض اولدینی کی بردن زیاده اله اثبات ایتكده نشریک ونشیه اولوب هر ایکسی مذموم بولندیغندن وحدانیت الهیه یه اعتقاد بوایکسی آردسنده بر حال متوسطدر . کذلک عبدك نه قدرتی ونه اختیاری بولندیغنه اعتقاد جبر محض اولدینی کی عبدك افعالنده مستقل بولندیغنی اعتقاد دخی قدر محض اولوب هر ایکسی مذموم اولدیغندن . [قول ایشی جناب حقك کندیسنده نمله داعی خالق ایتدیکی قدرت کسبه ايله ایشلر فقط قدرت مؤثره انحق جناب حقکدر] دیه اعتقاد بر حال متوسطدر .

عملده توسط واعتدال ، اداء واجبات صورتیه تبعید ایتکدر . اداء واجبات صورتیه تبعید ، بطالت ايله ترهب آردسنده متوسطدر . بعضیلری تکالیفی بستیون نفی ایدلر ، عبد هیچ برشی ايله مکلف دکلدردیلر . بعضیلری ده طبعك میل ایتدیکی هرشیدن اجتناب وتعذیب نفسده مبالغه ایتك انسانه واجب اولدیغنه قائل اولوب حتی تزوجدن واکل طبیعتدن حذر اوزره بولنورلر ، آلت ذکورتی قطع ایدلر ، عبادت زعمیه شواحق جبالدن یورالانورلر . بوایکی مسالکک ایکسی ده مذموم اولدیغندن اداء واجبات صورتیه تبعید بر حال متوسطدر . اخلاقه عائد کیفیاته دخی حال بویله اولوب مثلاً سخا : بخل وتبذیر ارسنده ، شجاعت : تهور و جانت بیننده بر حال متوسط بولمغه سخاوت وشجاعت کیفیات اعتدالیه دن اوله رق ممدوح وایکی طرفلری مقدوحدر .

احسان طاعات یعنی مزید طاعات و عبادات یا بحسب الکمیة اولور : اداء واجباتدن صکره نوانل ايله تطوع کی ، ویاخود بحسب الکیفیه اولور . رسول اکرم صلی الله علیه وسلم افندمن احسانك بومعنا سنه اشارت ايله « الاحسان ان تعبد الله کأنک تراہ فان لم تکن تراہ فانه یراک » بیورمشدر . احسان : سنك جناب حقه کویاذات الوهیتی کوریورسین کی عبادت ایتکککدر . سن انی کورمزسه کده اوسنی کورر . احسانده تعظیم لامر الله وشفقت علی خلق الله کیفیتری داخلدر . شفقت علی خالق اللهک برچوق اقسامی واردلر . صله رحمده معنای احسانده داخلدر . فقط حب جمعیت حب غائله دن ظهور ایده جکی جهته صله رحم شفقت علی خالق اللهک اشرف واجلی اولدیغندن بونکته یه ایماء ذی قرابته اولان احسان تخصیص بالذکر بیورلمشدر . ملت نجیة اسلامیه شفقت علی خلق الله یولنده پک چوق خدمات

کنندیلری دخی داخل اولدقلری حالدہ بتون اشیا اوہام وخیالات - باطلہدن عبارت در .

عنیدہ . - عنیدہ کورہایسہ حقایق اشیا اعتقادہ تابع در . برشی جوہر اعتقاد اولنورسہ جوہر ، عرض اعتقاد اولنورسہ عرض ، حق اعتقاد اولنورسہ حق ، باطل اعتقاد اولنورسہ باطل ، وارااعتقاد اولنورسہ وار ، یوقاعتقاد اولنورسہ یوق در .

لاادریہ . - لاادریہ کلنجہ ؛ بولردہ ہر شیدہ شک و تردید مسالکینی التزام ایتشلر ، وحق کنندی وجودلرندن بیلہ شک ایدوب بوشکلرندہ دخی شک ایتدکلرینی ادعا ایتشلردر .

بومذہب باطلہ اوچدورت بیک سنہ اول یونانستاندہ ظہور ایتشلر و صوکر ا بولردن دہا نیجہ باطل مذہبیلر اشعب ایدرک دنیانک ہر طرفہ انتشار ایشدیرکہ ال مشہورلری (آغویست) و (ایدہ آلیست) لک مذہبیلری در . معلوم اولدینی اوزرہ آغویستلر یالکمز کندیلرندن باشقہ وایدہ الیستلردہ کندیلریلہ کندیلرندن حاصل اولان صورفکریہ و علمیدن ماعدہ بتون اشیانک وجودینی انکار ایدن برطائفہ عجیبہدرلر .

سوفسطائیہلری بوباطل مذہبارہ سوق ایدنشی ۱ - آنلرک « حواسہ عدم امنیتلری » ، ۲ - « حال رؤیایی حال یقظہ قیاسلری » در . آنلر دیورلرکہ : ۱ - اسباب علمک ال کوتلیسی حواس در ؛ حالبوکہ حواسہ امنیت یوقدر . زیرا حواسک بعض شیلردہ غلط ایتدیکی محقق در . ازجملہ دوز بردکنک صویہ صوقینجہ قیرپاش کبی کورونیور . وایشہ بورادہ حس بصرک غلط ایتدیکی قطعاً تحقیق ایلور . وبناء علیہ سائر شیلردہ غلط ایتدیکنہ حکم ایدلک ویاخود هیچ اولمازسہ آنلردہ غلط حس احتمائہ کیدلک و بوحالدہ حواسہ امنیت ایدلہ مک لازم کلیور . حواسہ امنیت ایدیلہ مینجہ علمک اسباب سائر سہنہ امنیت ایدیلہ مہ جکی اولویتدہ قالیر . وبنابرین هیچ برشیک موجودیتہ حکم ایدیلہ مہ مسی ضرورت حکمنی آلیر .

۲ - بردہ بز حال رؤیادہ کرک ذہندہ وکرک خارجدہ اصلاً موجود اولمایان شیلری کورنیور و حال یقظہدہ کوردیکمز شیلریدہ آنلرہ قیاس ایلورز . چونکہ حال یقظہدہ کوردیکمز شیلرک حال رؤیادہ کوردیکمز شیلر قیلندن اولدقلرینی بڑہ بیلدیرہ جک بر دلیل بولونمیدیندن « بولرکدہ آنلر کبی وجودلری یوقدر » دیہ حکم ایلورز .

بالادہ بیان اولوندینی وجملہ سوفسطائیہلرک کیمیمی بتون اشیایی وکیمیمی کندیلرندن ماعدہ ہر شیشی انکار وکیمی دہ حقایق اشیانک اعتقادہ تابع اولدینی و بعضلری دہ بوبادہ شک و تردید ایلچندہ یووار لامقدہ بولوندینی دعواسندہ اصرار ایتدکدہ اولدقلرندن آنلرہ قارشی مدافعہ و آنلرہ مباحثہ ممکن دکل ایسہدہ ؛ نفس الامر دہ مذہب مذکورہ نک سخافت وردائتی ودرجہ بطلان وسقامتی بیان ایچون بولرہ قارشی بروجہ آتی مدافعہ شروعا ایدیورز :

۱ - فی الواقع قوہ باصرہ ؛ برطاقم اسباب معلومہدن ناشی بعض

محلہلردہ کی عوارض اچہ سیلہ دہا یاقین وقتلرہ قدر بی قدرت اوقافہ موم ، زیتون یاغی ، حصیر آنور و بوکی اوقاف تعمیرایتدیریلور ایدی . اوچ آیلر کیرنجہ محلہدہ کی طول خاتونلرہ ، کار وکسبدن قالش عجزدہ برر مقدار ارزاق صاتون آنوب ویریلور ، شدائد شتادہ بولرک یاقہ جقلری محروقاتدہ اولودلماز ایدی . محلہ نک اوکسر چوجقلری شکر بایراملرندہ صرتلرینہ روبہ باییلہرق سونیدیریلور ، کلبہ فقیرانہسی باشہ چوکش بیچارکانہ امر تعمیردہ الدن کلدیکی قدر یاردم اولنوردی . ماحصل درلودرلو نوازش وشفقتلر ابرازایدیلور ، خیرات وحسناتدن کیری قائماز ایدی . قونیہدہ بولاندیم اثنادہ شہر مذکورک بعض محلاتندہ طویلائمش عوارض اچہ سندن نام مستعار ایلہ عقارات صاتون آنلہرق بولرک بدل ایجارلری ایلہ محلہ نک ویرکوسی تسویہ ایدلمکدہ اولدینی سویلرلردی .

ذیل

ملوک امویہ زمانندہ امیر المؤمنین علی المرتضی کرم اللہ وجہہ ورضی اللہ عنہ حضرت تلمینہ بعضیلر طرفندن خطبہدہ زبان درازلق ایدیلور ایدی . و تہ کہ عمر بن عبدالعزیز حضرتلری جالس اورنک سلطنت اولدی ، خطبہدن بو عادت منفورہی اسقاط ایدوب یرینہ تفسیری صدندہ بولاندیغمز « ان اللہ یا امر بالعدل والاحسان » نظم جایانی اوقوتدی . واول وقتدن ال یومنا ہذا بو آیت کریمہ نک آخر خطبہدہ تلاوتی دیدنہ مستمرہ امت اولدی ، اللہ کندیسندن خشنود وراضی اولسون . ابوالفداء تاریخندہ نقل ایدلکی اوزرہ کثیر بن عبدالرحمن الخزاعی نام ذات قطعہ آتیہدہ ملاک مشارالہی بو خدمت فاخرہ مشکورہ سیلہ عالم اسلامی الی الابد متدار ایلدیکندن طولای مدح وستایش ایتشدیر :

ولیت فلم تشتم علیاً ولم تخف
بریاً ولم تتبع سجیۃ مجرم
وقلت فصدقت الذی قلت بالذی
فعلت فاضحی راضیاً کل مسلم

قال اللہ عز وجل

« قل لا اسئلكم علیہ اجرأ الا المودة فی القربی »

برکت زادہ اسماعیل حق

.....

ناسفہ اسلامیہ :

اثبات حقایق اشیا

خارجدہ کوروب حس ایتدیکمز اشیا ، حقیقتدہ وارددر ؛ انلر اوہام وخیالات قیلندن دکلدر .

سوفسطائیہ حقایق اشیایی انکار ایتشلر سہدہ ، آنلرک بومذہبیلری - آتیاً بیان اولونہ جنی وجملہ - کلیاً باطل در . سوفسطائیہ اوچ فرقہدر : ۱ - عنادیہ ، ۲ - عنیدیہ ، ۳ - لاادریہدر . عنادیہ . - عنادیہ کورہ هیچ برشیک ماہیت و حقیقتی یوقدر .